Кніжны гасцінец

У МІГЦЕННІ КАДРАЎ, СЛОЎ І ЯЛІНАК

Лясная гісторыя. 25 апавяданняў пра прыроду. Мінск, «Мастацкая літаратура», 2021.

Прыродная стыхія — найлепшы фон для самых лютых жарсцяў ды ілюстрацыя філасофскіх разважанняў, а часам і дзеючая асоба. Гэта даказвае чарговы тэматычны зборнік выдавецтва «Мастацкая літаратура». Хочаце паразважаць пра нацыянальны характар? У апавяданні народнага пісьменніка Янкі Брыля «Гуртавое» падчас пакосу людзі заўважаюць міграцыю драчоў, па-руску — «коростелей». Гэтая птушка перасоўваецца па зямлі, «нейкаю сутулай ды імклівай пехатой і смешным подлетам»... Штогод усе вяскоўцы — пастушкі, касцы, жанкі, старэчы — ідуць падзівіцца на птушак, бягуць наўздагон... І пры гэтым ніхто не забівае птахаў... Бягуць вяскоўцы, смеючыся, каб злавіць «лугавога скрыпача» ці хоць зірнуць зблізу, «ведаючы, што не надта зловіш, і не кідаючы нічым наўздагон, каб не забіць з блазненскага дуру», даганяюць «вясёлае раскрыццё лугавой таямніцы». Ці не праўда, дужа нагадвае «Апокрыф» Максіма Багдановіча, дзе жанчыны пяюць аб красе васількоў, пустазелля, якое замінае расці калоссям? Бо жыва душа ў народзе гэтым. Бо імкнуцца нават самыя простыя ўслед за нязлоўнай красой і таямніцай жыцця.

А вось лес у апавяданні Якуба Коласа «Малады дубок» — дэкарацыя для складаных псіхалагічных «разборак». Малады селянін Андрэй крадзе дубок з панскага лесу, з-за гэтага выганяюць са службы лесніка Максіма... А Андрэя, не раўнуючы як Радзівона Раскольнікава, апаноўваюць пакуты сумлення... Наколькі можна захаваць шчырае і чароўнае дзіцячае ўспрыманне свету праз гады? У апавяданні Васіля Макарэвіча «Яліна-ялінка» апавядальнік прыходзіць на сталічны Камароўскі рынак, каб набыць напрадодні навагоднюю ёлку, і адно з тых дрэўцаў здаецца яму дужа падобным да тае ялінкі, з якой ён сябраваў у дзяцінстве... Вясковы хлопчык называў Ялінку-былінку сястрой-сястрыцай, і вельмі пакрыўдзіўся за яе, калі сусед Юстын загубіў вогнішчам суседнюю вялікую яліну, якую хлопчык лічыў бабуляй сваёй сяброўкі... І вырасшы, не страціў герой гэты дар — адчуваць сваяцтва з прыродай...

Л. П. Саянкова-Мельницкая. Белорусская кинокритика XX-XXI вв.: от первых анонсов в печати до гибридных жанров в интернете. Мінск, БДУ, 2020.

Калі ў 1913 годзе на старонках часопіса «Маскі» разгарнулася дыскусія, што перамажа — кіно ці тэатр, як аргумент падкрэслівалі «галоўную асаблівасць» кіно — прымітыўнасць. Маўляў, *«калі кінематограф паказвае вам злодзея, дык гэта ўжо сапраўдны зладзюга, і вы пачынаеце ненавідзець яго з першага ж погляду за адзін яго капялюш»...*

З тых часоў у мастацтве кіно — якое з тэатральным цудоўна ўжываецца, а часам і сінтэзуецца — з'явілася шмат нюансаў і сэнсавых праслоек... Так што кінакрытыкам ёсць дзе даць волю інтэлекту, не менш, чым крытыкам літаратурным. Зрэшты, першыя пра кіно і пісалі зазвычай літаратары.

У сваёй чарговай манаграфіі вядомы кінакрытык і навуковец Людміла Саянкова аналізуе шмат фактаў з гісторыі беларускай кінакрытыкі. Гісторыя немаленькая, бо першыя кінаўстаноўкі з'явіліся ў Мінску яшчэ ў 1900 г., іх уладальнікам быў Рыхард Штрэмер, які фінансаваў здымкі дакументальных рэпартажаў пра пажары і крушэнні цягнікоў. А публікацыі пра кіно выглядалі прыблізна так: «Фильмы! Лучшие в мире! Поражающия! Бесподобныя! Ужасы. Слезы. Смех. Кровь».

У 1920-х у газеце «Звязда» з'яўляецца рубрыка «Кіно». Людміла Саянкова называе і імя першага беларускага кінакалумніста — Уладзімір Лілін. Калісьці ў «Звяздзе» ўхвальна адгукнуліся на першы беларускі гульнявы фільм «Лясная быль», зняты Юрыем Тарычам па аповесці Міхася Чарота «Грышка-свінапас». А згаданы Уладзімір Лілін у іншым выданні ўпікнуў рэжысёраў фільма, што мала «рэвалюцыйнай рамантыкі».

У кнізе шмат цікавых фактаў і метадычных рэкамендацый, напрыклад, падрабязна разглядаецца, чым адрозніваецца анонс ад анатацыі... Шмат цытат з сучаснай прэсы, якія адлюстроўваюць стан не толькі беларускага, але і сусветнага кінематографа, аналізуюцца асаблівасці сеткавай кінакрытыкі. Вядома, гэта найперш навуковае выданне, адрасаванае журналістам-пачаткоўцам, але і кожны аматар кіно знойдзе там мноства цікавай інфармацыі і падстаў для разважанняў.

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.

Выданні для агляду прадстаўленыя кніжным крамай «Акадэмічная кніга», Мінск, пр-т Незалежнасці, 72.

Анонс

ШЧЫРАЕ СЛУЖЭННЕ ЛІТАРАТУРЫ

Размова на такую тэму пройдзе заўтра, 6 жніўня, у Пінскай гарадской цэнтральнай бібліятэцы на круглым стале «Узняцца да лёсу чалавечага» ў знак 75-годдзя з дня нараджэння вядомага беларускага літаратурнага крытыка і літаратуразнаўцы Валянціны ЛОКУН.

Чалавек нязпростага лёсу, творца, якая большую частку свайго жыцця правяла ў сценах уласнай кватэры, паспела за адведзеныя ёй дзесяцігоддзі зрабіць вельмі шмат. Абараніла дысертацыю на званне кандыдата філалагічных навук. Напісала доктарскую дысертацыю, але з-за шэрага абставін не змагла яе абараніць. Выдала шэраг манаграфій, напісала раздзелы ў акадэмічнай «Гісторыі беларускай літаратуры», дзясяткі літаратурна-крытычных артыкулаў, творчых партрэтаў, рэцэнзій. Валянціна Локун друкавалася ў часопісах «Полымя», «Нёман», «Маладосць», «Роднае слова», газеце «Літаратура і мастацтва». Яна шчыра, захоплена пісала пра творчасць Васіля Быкава, Уладзіміра Гніламёдава, Валянціны Коўтун, Алега Ждана, іншых празаікаў, паэтаў, літаратуразнаўцаў, дзіцячых пісьменнікаў.

На круглым стале, арганізатарамі якога выступілі Брэсцкая абласная бібліятэка імя М. Горкага, аддзел культуры Пінскага гарвыканкама, Пінская цэнтральная гарадская бібліятэка, выступяць пісьменнікі, краязнаўцы, бібліятэкары з Пінска, Гродна, Брэста, Мінска.

Сяргей ШЫЧКО.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	5.30	21.00	15.30
Віцебск —	5.15	20.54	15.39
Магілёў —	5.20	20.50	15.30
Гомель —	5.23	20.40	15.17
Гродна —	5.47	21.14	15.27
Брэст —	5.53	21.09	15.16

Месяц

Апошняя квадра 31 ліпеня.
Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны

Пр. Марыі, Трафіма.
К. Караліны, Марыі, Освальда, Станіслава.

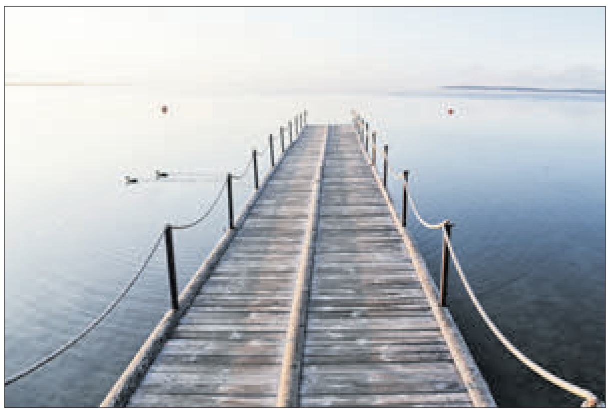

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

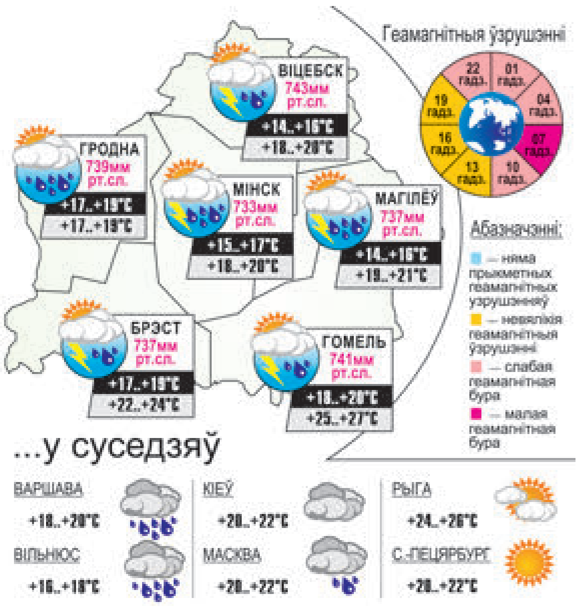

УСМІХНЕМСЯ

— Доктар, у мяне грып, што вы мне параіце?

— Трымайцеся ад мяне падалей!

У невялікім гарадку памірае мясцовы багацей. Усю сваю велізарную маёмасць ён адпісвае двум сынам. Але талковаму і працавітаму пакідае адну толькі карчму, а бесталковаму і вечна п'янаму — усё астатняе. Стары сябар, які прыйшоў праведаць хворага, спрабуе наставіць яго на шлях мудрасці:

— Гэта, вядома, не мая справа... Гэта твае грошы і твае сыны... Але ж гэты прап'е ўсё тваё багацце за паўгода!

— Правільна. Але дзе ён яго прап'е, калі ў горадзе ўсяго адна карчма?

Даты | Падзеі | Людзі

5 ЖНІЎНЯ

1461 год — нарадзіўся Аляксандр Ягелон (Ягелончык), вялікі князь літоўскі, кароль польскі.

1506 год — адбылася Клецкая бітва. Яна стала самым значным паражэннем крымскіх татараў у Беларусі і паклала канец іх буйным набегам за Прыпяць. У 1996-м на месцы бітвы пастаўлены помнік.

1896 год — нарадзіўся Леанід Аляксеевіч Маркевіч, беларускі кампазітар і дырыжор, заслужаны артыст БССР. У 1921—1928 гадах — дырыжор БДТ-1, у 1929—1965 гадах — загадчык музычнай часткі, дырыжор Беларускага тэатра імя Я. Коласа.

1931 год — нарадзіўся Павел Кузьміч Дзюбайла, беларускі крытык і літаратуразнаўца, доктар філалагічных навук, прафесар. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР імя Якуба Коласа.

1976 год — нарадзіўся Віталь Вячаслававіч Дзербянёў, беларускі спартсмен (цяжкая атлетыка), майстар спорту Беларусі міжнароднага класа, заслужаны майстар спорту Беларусі. Сярэбраны прызёр чэмпіянату свету сярод юніёраў у суме дваябор'я і бронзавы прызёр у рыўку. 7-е месца на XXVII Алімпійскіх гульнях. Чэмпіён Еўропы.

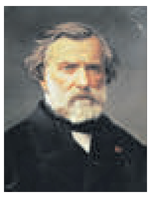

1811 год — нарадзіўся Шарль Луі Амбруаз Тама, французскі кампазітар, адзін са стваральнікаў жанру лірычнай оперы.

1906 год — нарадзіўся Васіль Васілевіч Лявонцьеў, вучоны-эканаміст, стваральнік тэорыі міжгаліновага аналізу эканамічных сістэм, заснавальнік Міжнароднага цэнтра сацыяльна-эканамічных даследаванняў «Лявонцьеўскі цэнтр», лаўрэат Нобелеўскай прэміі па эканоміцы.

У гэты ж дзень нарадзіўся Джон Х'юстан, амерыканскі кінарэжысёр, сцэнарыст, акцёр. Сярод фільмаў: «Мальтыйскі сокал», «Мулен Руж», «Непрыкаяныя» і іншыя.

1941 год — нарадзіўся Леанід Дзянісавіч Кізім, лётчык-касманаўт СССР, двойчы Герой Савецкага Саюза.

Джон ПАЙЛОТ:

«Тое, што ідзе ад сэрца, да сэрца і даходзіць».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс);
аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы
тэл./факс: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2166.

Нумар падпісаны ў 19.30 4 жніўня 2021 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12